

Kancelaria Senatu
Biuro Informacji i Dokumentacji
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa

OPINIA PRAWNA

dotycząca proponowanej przez Senacką Komisję Rolnictwa zmiany w ustawie z 24 września 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego

Przedłożone do zaopiniowania propozycje zmian w ustawie z dnia 24 września 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego polegające m.in. na dodaniu w art.15 ustawy, ustępu 3 w brzmieniu:” Ośrodek doradztwa rolniczego może na podstawie umowy powierzyć właściwej miejscowo izbie rolniczej wykonywanie niektórych zadań z zakresu doradztwa rolniczego, o których mowa w art. 4 ust.2 , zapewniając środki finansowe na ich wykonanie.” w świetle obowiązującego prawa nasuwają następujące uwagi:

1). W myśl art. 5 ust 2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego, przy realizacji zadań z zakresu doradztwa rolniczego, ośrodki te współpracują z licznymi podmiotami enumeratywnie wymienionymi w 14 punktach tego przepisu. Powierzenie więc przez ośrodki doradztwa rolniczego, w ramach proponowanej poprawki do ustawy, zadań z zakresu doradztwa rolniczego **jedynie izbom rolniczym**, z czym wiąże się przekazanie odpowiednich środków pieniężnych, może spotkać się z zarzutem uprzywilejowanej wręcz monopolistycznej pozycji tych podmiotów, a ponadto z zarzutem nierównego traktowania podmiotów wskazanych przez ustawę do współpracy przy realizacji zadań z zakresu doradztwa rolniczego. Zadania określone w art. 4, ust.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego można powierzyć także innym (choć nie wszystkim) podmiotom wymienionym w art. 5 ust.2 ustawy i wówczas poprawce nadać inną treść.

2). Powierzenie wyłącznie izbom rolniczym zadań z zakresu doradztwa rolniczego jest nieuzasadnione z innych jeszcze względów, a mianowicie:

a/ zarówno ośrodki doradztwa rolniczego, jak i izby rolnicze działają na obszarze województwa i zlecanie izbom zadań z zakresu doradztwa rolniczego nie przybliży realizacji tych zadań do rolnika, (choć byłoby to bardzo wskazane), który funkcjonuje w sołectwie i trudno mu będzie uczestniczyć w przedsięwzięciach z zakresu doradztwa rolniczego organizowanych w województwie; bliżej rolnika działają natomiast inne podmioty wymienione w art. 5, ust. 2, jak np. jednostki samorządu terytorialnego, związki zawodowe, organizacje społeczno-zawodowe, którym zadania z zakresu doradztwa rolniczego mogą być również powierzone.

b/ zakres zadań określonych w art. 4, ust.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego przedmiotowo pokrywa się z zakresem zadań izb rolniczych określonych znacznie szerzej (w 18 punktach) w art. 5 ust. 1 ustawy z 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. nr 101, poz. 927). Szczegółowa analiza wymienionych przepisów określających zadania dla ośrodków doradztwa rolniczego i izb rolniczych prowadzi do wniosku, iż zadania te przedmiotowo są niemalże jednakowe, choć niekiedy inaczej sformułowane, a więc w zasadzie pokrywają się, z wyjątkiem zadania określonego w art. 4, ust.2 pkt. 6 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego, które brzmi, iż ośrodki doradztwa rolniczego: „mogą prowadzić doświadczalnictwo odmianowe w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.” Ale do realizacji tego zadania predestynowane są właśnie ośrodki doradztwa rolniczego i nikomu nie muszą go zlecać.

c). zadania izb rolniczych są sformułowane ogólniej i wchłaniają bardziej szczegółowo określone zadania ośrodków doradztwa rolniczego. Dla przykładu wskazać można zadanie izb rolniczych określone w art. 5 , ust. 1 pkt 6 ustawy o izbach rolniczych, tj: „doradztwo w zakresie działalności rolniczej, wiejskiego gospodarstwa domowego oraz uzyskiwania przez rolników

dodatkowych dochodów”. W ramach tego zadania izby rolnicze mogą realizować zadania określone dla ośrodków doradztwa rolniczego w art.4 ust. 2 pkt 4 i 9, {art.4,ust.2, pkt 4 - udzielanie pomocy rolnikom (...) w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy, o której mowa w pkt 1, lit. g; art.4,ust.2,pkt 9 – upowszechniają rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej (...)} bez potrzeby ich zlecenia izbom rolniczym przez te o środki, z czym wiąże się- jak już sygnalizowano - przekazanie określonych środków pieniężnych.

3/ W konkluzji należy stwierdzić, iż proponowana zmiana w ustawie z 24 września 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego w przedstawionym do zaopiniowania brzmieniu, w świetle analizowanych tu rozwiązań prawnych jest nieuzasadniona. Uzasadnione byłoby natomiast powierzenie zadań z zakresu doradztwa rolniczego tym podmiotom, które działają jak najbliższej rolnika, w gminie , w sołectwie np. wzorem państw zachodnio-europejskich (na uwagę zasługuje zwłaszcza duński model doradztwa rolniczego, który na arenie międzynarodowej ma szczególny status), rolniczym związkom zawodowym, co tym samym wzmocniłoby, tak potrzebną zarówno w kraju, jak i w Unii Europejskiej pozycję naszych rolniczych organizacji zawodowych, a system doradztwa rolniczego uczyniłoby bardziej elastycznym, dostosowanym do potrzeb rolnika.

Doc. dr hab. Barbara Kozłowska